

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 05.06.2024
Sayı: 624

10/1456

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Deprem bölgesindeki sanayicilerin yaşadığı sorunların araştırılması, yaşanan sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü'nün 104. ile 105. maddeleri gereğince ekte sunulan gerekçe çerçevesinde Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 05.02.2023

Cevdet AKAY

Karabük Milletvekili

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi

Veli Ağbaba
Malazgirt M.V.

Nermin Yıldırım Koca
Harcay M.V.

Ali Karaoğlu
Işık M.V.

Ali Göker
İstanbul M.V.

Tamer Aras
Bolu M.V.

H. Yalın Halıcı
Isparta Milletvekili

Çunhur Uzun
Mopla M.V.

Ayar Egehan
Ardeşan M.V.

Ahmet Bora Yavaş
Edirne M.V.

Deriz Demir
Ankaragücü
Dülük M.V.

Orhan Şenel
Bursa M.V.

Ahmet Vehbi BAKIRLIOĞLU
Manisa M.V.

Tuhsin Ocaklı
Rize M.V.

Ayem Yaman
Antkara M.V.

Mehmet Gözümaz
Hatay M.V.

GEREKÇE

06 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerde ulaştırma, enerji, iletişim, tarımsal üretim ve şehirlerin altyapıları hasar görmüş, sanayi tesisleri ve ticari ünitelerdeki tahribatlar üretimi ve tedarik zincirini olumsuz etkilemiştir. Deprem bölgesinin ekonomik göstergelerdeki payı %8-%15 aralığındadır. Ülke nüfusunun %16'sı, tarımsal üretimin %15'i, konut sayısının %14'ü, istihdamın %13'ü, GSYH'nin %10'u, ihracatın %9'u, ithalatın %7'si ve vergi gelirlerinin %5'i bölgeye aittir.

Bölgede GSYH 708 Milyar TL, ihracat 22 Milyar USD, ithalat 24,4 Milyar USD ve vergi gelirleri 121 Milyar TL'dir. Bölgenin; Tarım ve Hayvancılık GSYH içindeki payı %15 ile GSYH ortalamasının üzerindedir. Bölgedeki Gaziantep, Adana ve Hatay'ın bölge ekonomisindeki payları, diğer illere göre daha da yüksek olup istihdamda %50, GSYH'da %55, ihracatta %84, ithalatta %85 ve vergi gelirlerinde %76 payları ile bölgenin lokomotifleridir.

Gaziantep bölge ihracatından %51 ve bölge ithalatından %34, Hatay ise ihracattan %19 ve ithalattan %31 pay almaktadır. Gaziantep, Adana ve Hatay deprem bölgesinin lokomotif illeridir. Bu iller bölge; istihdamından %50, GSYH'dan %55, ihracattan %84, ithalattan %85 ve vergi gelirlerinden %76 pay almaktadır.

Deprem Bölgesinde 38 organize sanayi bölgesinde 3.200'e ve 116 küçük sanayi sitesinde 48.000'e yakın işletme faaliyet göstermektedir. Bölgedeki organize sanayi bölgeleri, ülkemizdeki organize sanayi bölgeleri içinde %15'e yakın pay almaktadır. Bölgede ayrıca 116 küçük sanayi sitesinde; 314 büyük, 779 orta ölçek, 3.769 küçük ve 42.719 mikro ölçekte olmak üzere toplamda 47.581 firma faaliyet göstermektedir.

Hazine desteğiyle işletmelere kefalet vererek bankalardan kredi kullanmalarını sağlayan Kredi Garanti Fonu'nun (KGF) destek unsurları arasına, 6 Şubat deprem felaketinden etkilenen 11 il için iki yeni kredi paketi dahil edilmiştir. Bu iki kredi kaleminde bugüne kadar bankalardan 12,6 milyar lirası işletme 4,8 milyar lirası yatırım olmak üzere toplam 17 milyar 555 milyon liralık kredi kullanılmıştır. Depremzede sanayicilere verilenler dahil KGF'nin şu anda yürürlükte toplam 9 kredi destek paketi bulunuyor. Bu destekler Hazine tarafından sağlanırken, KGF kredilere kefil oluyor ve kredi sisteme dahil olan kamu ve özel bankalar tarafından kullanırılıyor.

2022 yılı sonunda yüzde 10,26 seviyesinde olan TLREF, 4 Ocak 2023'te yüzde 8,59 olurken, 27 Şubat 2023'te yüzde 7,62'ye kadar gerilemişti. Cumhurbaşkanlığı seçiminin yaşandığı mayıs ayına kadar yüzde 10 bandında bulunan TLREF bu aydan itibaren yükselişe geçti ve 23 Haziran'da yüzde 16,38, 31 Ağustos'ta yüzde 23,72, 29 Eylül'de yüzde 31,48, olurken, yılı 29 Aralık'ta yüzde 43,62 ile kapattı. 31 Ocak 2024'te yüzde 43,50 olan TLREF, 29 Şubat'ta yüzde 44,43, 29 Mart'ta yüzde 52,99'a yükselmiştir. Yani depremin hemen ardından yüzde 7,62'ye kadar gerileyen referans faiz oranı bugün yüzde 53 sınırında bulunmaktadır. Depremzede firmaların şu anda kazancı borcunun çok altında kalmış, KGF kredilerini ödemek imkânsız hale gelmiştir. Bu durum nedeniyle de birçok firma iflasın eşiğine gelmiş durumdadır.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen deprem felaketi nedeniyle Malatya, Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Osmaniye, Elâzığ, Kilis illeri ve Sivas ili Gürün ilçesinde faaliyet gösteren işletmelerin Hazine destekli

KGF kefaletiyle kullandığı yatırım ve finansman kredilerinin maliyeti olağanüstü yükselince, firmalar geri ödemede güçlük yaşamaya başladı. İşletmelerin referans faize endeksli kullandığı değişken kredinin maliyeti anaparanın bile üzerine çıkınca bölgede iflas aşamasına gelen şirket sayısında ciddi artış yaşandı.

Bu sebeplerden dolayı deprem bölgesindeki sanayicilerin yaşadığı sorunların araştırılması, yaşanan sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin tespit edilerek sorunların çözüme kavuşturulması ve yasal eksikliklerin giderilmesi için büyük önem teşkil etmektedir.

6.2.4 Sayılı Meclis Araştırması Önerisinin İmza Çizelgesi

[illegible]